Міністерство освіти і науки України
Львівський національний аграрний університет
Економічний факультет
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ
про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного аграрного університету

Дубляни 2021

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	10
Анкета	12

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному аграрному університеті періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії на щодо реального стану та проблем навчального процесу. Результати анкетування використовуються для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації навчання в аспірантурі.

Опитування є анонімним. Воно здійснюється за розробленою анкетою, яку було конвертовано в Google-форму та надіслано кожному аспіранту на його особисту електронну адресу. Анкетування, результати якого представлені у цьому звіті, проведено протягом 8-23 лютого 2021 року. У ньому взяли участь 4 респондентів. Анкети були надіслані як аспірантам усіх років навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент», так і особам, які закінчили навчання в аспірантурі за цією спеціальністю у 2020 році, а отже, здатні дати об'єктивні відповіді на поставлені питання.

Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 073 «Менеджмент», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

Результати опитування оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради економічного факультету (протокол № 6 від 10 березня 2021 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки аспірантами відповідності навчання в аспірантурі їх інтересам, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, перспектив залучення до процесів академічної мобільності. Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Усі аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент», від яких отримані відповіді, зазначили, що навчання в аспірантурі загалом відповідає їх очікуванням та інтересам. Варіанти, які вказували б на незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації можливих проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

2. ***Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі.***

Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент» під час навчання в аспірантурі

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респон-дентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	3	75,0
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	1	25,0
Необ’єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	1	25,0
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	-	-

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді.

75 % респондентів зазначили, що значних проблем під час навчання в аспірантурі не відчувають (відчували). Один аспірант вказав на брак часу, оскільки доводилося поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. Слід уточнити, що із 4 аспірантів один навчався в аспірантурі на вечірній формі навчання, тобто ця проблема не є випадковою. Цей же респондент зазначив, що відчуває брак творчого натхнення, що ймовірно напряму пов'язане з попередньою проблемою.

Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів стосовно необ'єктивного (упередженого) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощів з виконання програми наукових досліджень.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

Хоча жоден із респондентів не вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, усі разом зазначили, що зовсім відповідних проблем оминути не вдалося. Ймовірно, аспіранти не вважали ці труднощі надто серйозними, однак відзначили наступний варіант відповідей.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури	-	-
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел	4	100,0
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-
Недостатня підтримка з боку наукового керівника	-	-

Усі респонденти зазначили, що відчувають певні труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел. У дописах відзначено, у чому саме полягали ці труднощі. Йдеться про те, що виникають труднощі на етапі збору цифрових даних, необхідних для наукового дослідження; важко отримати статистичну

інформацію чи дані про показники діяльності підприємств у зв'язку з комерційною таємницею.

3. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	4 / 100	-	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркових)	4 / 100	-	-	-	-

Аспіранти дали доволі високу оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін (як загальної, так і професійної підготовки). Варіант відповіді «Цілком задоволений» дали усі 100 % респондентів.

Детальнішу інформацію можна почерпнути з дописів у відповідь на запитання:

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 3 анкети

Половина опитаних респондентів не зазначили якихось зауважень чи пропозицій, вказавши, що зауважень немає.

Дописи з конкретними пропозиціями були наступного характеру:

1. Збільшення кількості годин для вивчення іноземних мов.
2. Використовувати більше дидактичного матеріалу.

4. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору?

Респонденти дали високу оцінку переліку запропонованих їм вибіркових дисциплін та організації їх вибору, оскільки усі опитані відзначили варіант відповіді «Загалом задоволений (-а)».

Аспіранти мали можливість сформулювати певні зауваження чи пропозиції стосовно вибіркових дисциплін:

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркових дисциплін та організації їх вибору

У дописах до цього пункту анкети 1 аспірант не зазначив якихось зауважень чи пропозицій, написавши, що зауважень немає. Троє респондентів (75 % від загальної кількості опитаних) зазначили, що необхідним є розширення переліку вибіркових дисциплін, а також збільшення вибору дисциплін по спеціальності, зокрема управлінського спрямування.

5. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі

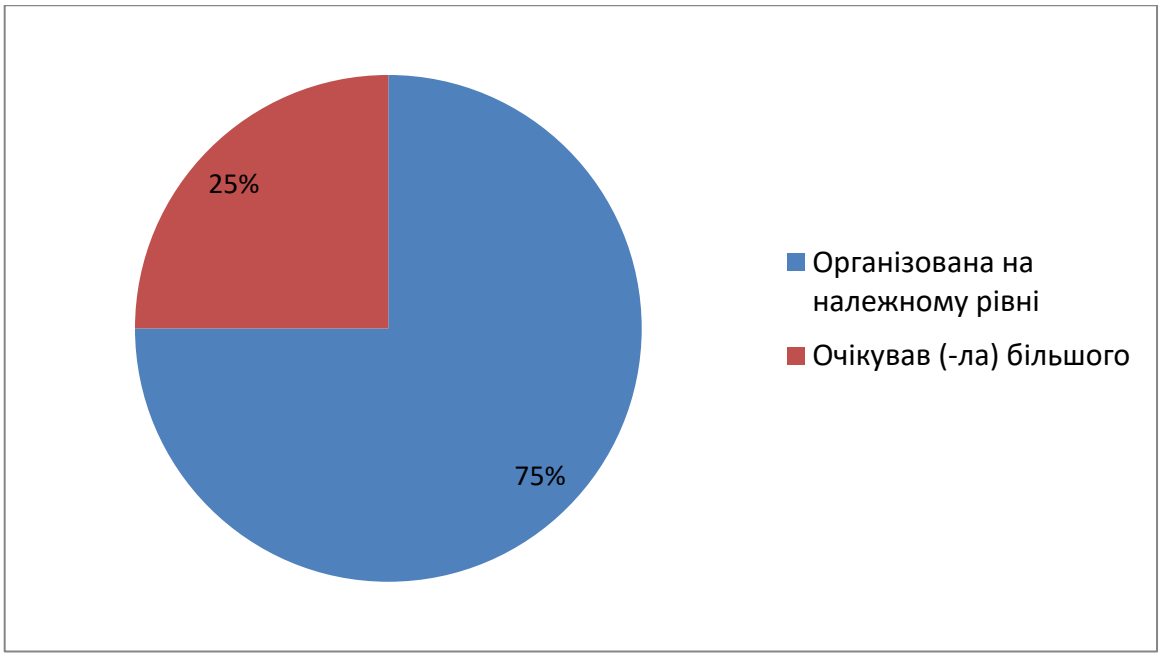

Одним із компонентів освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті є проходження аспірантами педагогічної практики. Результати анкетування показали наступну оцінку респондентами організації проведення цієї практики: 3 опитаних відзначили варіант відповіді «Організована на належному рівні» і 1 – «Очікував (-ла) більшого». Слід зазначити, що один із аспірантів ще не проходив педагогічну практику, однак мав змогу ознайомитися з її силабусом і на основі цього висловити свої міркування.

Конкретизувати свою оцінку аспіранти могли, даючи допис до наступного пункту анкети:

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики

У дописах 1 респондент зазначив, що пропозицій щодо удосконалення організації педагогічної практики не має. Його допис можна розцінити як конкретизовану загалом схвальну оцінку цієї практики.

Інші дописи були наступними:

1. Більше уваги приділяти удосконаленню ораторського мистецтва.

2. Надати аспірантам можливість проводити лекційні заняття аби здобути навички ораторського мистецтва.

3. Проведення для аспірантів майстер-класів від викладачів університету щодо вдосконалення педагогічної майстерності.

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

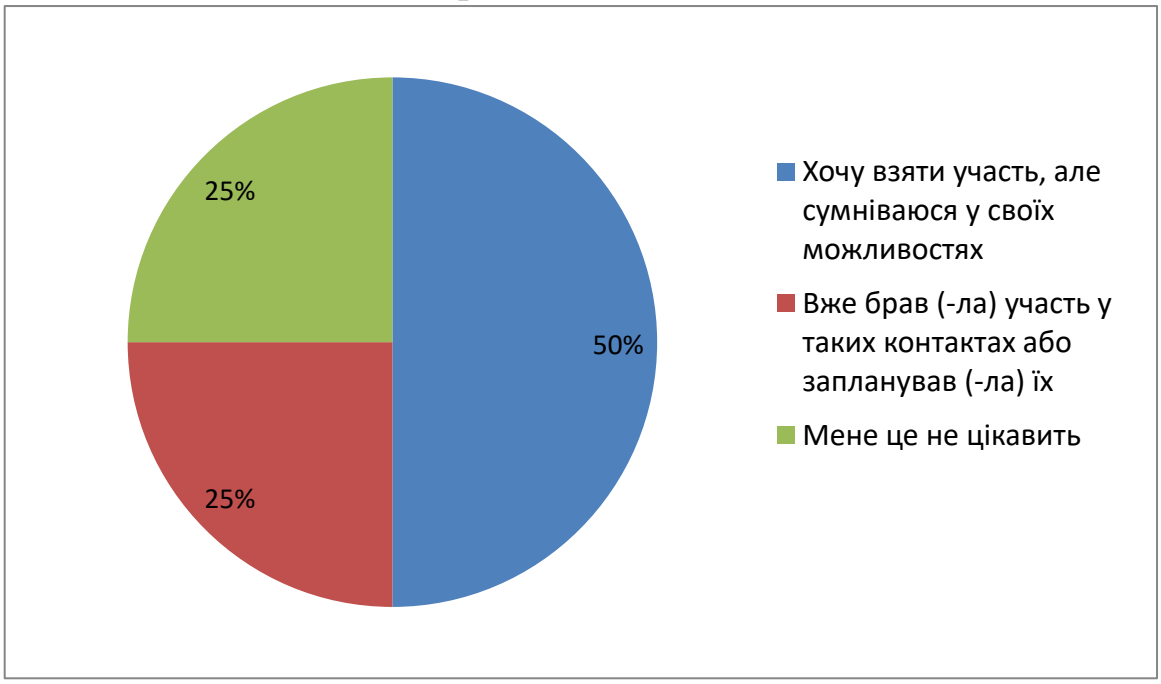

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі. Розуміючи важливість відповідних контактів для набуття низки компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, аспіранти все ж досить стримані в оцінці перспектив їх практичної реалізації. Тому 2 респондентів (50 % з числа опитаних) зазначили, що хочуть взяти участь у відповідних контактах і програмах (до яких відноситься й участь у програмах міжнародної академічної мобільності), але сумніваються у своїх можливостях. Один респондент зазначив, що вже брав

участь у таких контактах або запланував їх. Один із опитуваних вибрав варіант відповіді «Мене це не цікавить».

7. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Поряд з реплікою «Пропозицій немає» отримано 3 конкретних дописи, в яких респонденти зазначили:

1. Доцільно було б ввести додаткову навчальну дисципліну, яка б стосувалася детального вивчення виключно зарубіжних методів та моделей антикризового управління виробництвом.
2. Розширити співпрацю з установами, які займаються дотичними науковими напрямками.
3. Застосування інформаційних технологій у поєднанні з інтерактивними методами навчання.

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 4 респондентів, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. Результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами (особами, які навчаються в аспірантурі або закінчили її у 2020 році) якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Один респондент зазначив, що відчував проблеми з часом. Це закономірно, оскільки один із аспірантів навчався на вечірній формі навчання. Цей же респондент зазначив, що відчуває брак творчого натхнення, що ймовірно напряму пов’язане з попередньою проблемою. У відношенні до таких здобувачів важливо забезпечити індивідуальний підхід в оцінці виконання освітньої складової.

Жоден з опитуваних не вказав, що відчував необ’єктивність чи упереджене ставлення до нього з боку наукового керівники чи окремих викладачів під час навчання в аспірантурі. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти.

Рецензенти відзначили певні труднощі з виконанням програм наукових досліджень. Вони стосуються проблем з отриманням статистичної інформацію чи даних про показники діяльності підприємств у зв’язку з комерційною таємницею. Вирішення цих проблем доцільно пов’язувати з удосконаленням методики виконання аспірантами їх досліджень. Практика свідчить, що повне вирішення цих проблем неможливе, а завдання їх мінімізації доцільно покласти на наукових керівників.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов’язкового вибору, організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі. Загалом позитивною є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору. Водночас певні недоліки в цьому плані існують. Прозвучала думка, що треба розширити перелік вибіркових дисциплін, а також збільшити вибір дисциплін за спеціальністю, зокрема управлінського спрямування. Щодо педагогічної практики, то респонденти наголошують на необхідності більше уваги приділяти удосконаленню ораторського мистецтва, забезпечити проведення для аспірантів майстер-класів від викладачів університету щодо вдосконалення педагогічної майстерності.

Результати опитування підводять до висновку про необхідність удосконалення діяльності щодо створення можливостей для долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти, їх участі у програмах академічної мобільності. Серед пропозицій з боку аспірантів щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі зазначено необхідність розширення співпраці з установами, які займаються дотичними науковими напрямками; застосування інформаційних технологій у поєднанні з інтерактивними методами навчання.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного аграрного університету.

АНКЕТА

Шановний аспіранте (аспірантко)!

Львівський національний аграрний університет просить Вас надати оцінку рівню та організації навчання в аспірантурі ЛНАУ, допомогти нам з'ясувати проблеми у цій сфері.

Опитування анонімне! Його результати будуть представлені в узагальнюючому вигляді та використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, організації навчання в аспірантурі.

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?
- загалом відповідає;
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми;
- важко відповісти;
- відповідає лише частково;
- я розчарований (-а)

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі?
- значних проблем не відчуваю;
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі);
- необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника;
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра;
- брак творчого натхнення;
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:
- труднощі з доступом до наукової літератури
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

_____

_____

3. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задово-лений (-а)	Загалом задово-лений (-а)	Не зовсім задово-лений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркових)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 3 анкети

_____

_____

4. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти (ще не вивчали)

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркових дисциплін та організації їх вибору

_____

_____

5. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі
- організована на належному рівні
- очікував (-ла) більшого
- рівень незадовільний
- це для мене непринципово (важко відповісти, ще не проходили)

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики
_____

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?
- вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

7. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)
_____.

Щиро дякуємо за надані відповіді